Одеський національний університет імені І.І.Мечникова
Кафедра теорії та практики перекладу

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____Запорожченко О.В.
"___"_____2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Письмовий переклад: новітні тенденції

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Спеціальність: 035 Філологія
Спеціалізація:035.041Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Факультет романо-германської філології

2021 – 2022

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни "Письмовий переклад: новітні тенденції".

Розробник: Раєвська І.В., к.філол.н., доцент, доцент кафедри теорії та практики перекладу

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та практики перекладу

Протокол № 12 від "17" червня 2021р.

Завідувач кафедри _____ (Матузкова О.П.)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету РГФ

Протокол № 12 від " 18 " червня 2021 р.

Голова НМК _____ (Телецька Т.З.)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри теорії та практики перекладу

Протокол № ___ від. "____"_____20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис)

(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри теорії та практики перекладу

Протокол № ___ від. "____"_____20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="13">Загальна кількість:

Кредитів – 3/3

Годин – 90/90

Змістових модулів – 1/1
Залікових модулів -1/1</td><td>Галузь знань
03 Гуманітарні науки</td><td colspan="2" rowspan="2">За вибором студента</td></tr>
<tr><td>Спеціальність:
035 Філологія</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Спеціалізація:
035.041.Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська</td><td>Рік підготовки:</td><td></td></tr>
<tr><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td>Семестр</td><td></td></tr>
<tr><td>3-й</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td rowspan="7">Рівень вищої освіти:
другий (магістерський)</td><td>Лекції</td><td></td></tr>
<tr><td>8</td><td>2</td></tr>
<tr><td>Практичні, семінарські</td><td></td></tr>
<tr><td>10 год.</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота</td><td></td></tr>
<tr><td>72 год.</td><td>84</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма підсумкового контролю: залік</td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Письмовий переклад: новітні тенденції» входить до циклу дисциплін, що формують професійну базу перекладача. Цей курс становить собою поглиблений курс з письмового перекладу. У курсі розглядаються питання новітніх тенденцій у галузі, складнощі роботи на сучасному етапі розвитку перекладацької галузі, підходи та інструменти вирішення проблем перекладу та редагування письмових перекладів та машинних перекладів. Значна увага приділяється редагуванню машинного перекладу, використанню вбудованих загальних та спеціальних словників, роботі з системами автоматизованого перекладу.

Основною **метою** даної програми є формування загальних та фахових компетентностей у студентів, поглиблення їх теоретичної бази та вироблення навичок письмового перекладу, виконання перекладу за допомогою штучного інтелекту та редагування машинного перекладу. Основна мета обумовлює вирішення наступних **завдань**: ознайомлення студентів з теоретичними засадами машинного перекладу, з принципами використання систем перекладу і розвиток умінь, визначення критеріїв якості перекладу; вироблення у студентів практичних навичок редагування машинного перекладу текстів різних жанрів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Загальні компетентності:

ЗК 1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6 Здатність спілкуватися іноземними мовами

ЗК 8 Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

Фахові компетентності:

ФК9 Здатність вільно користуватися основними перекладознавчими термінами, терміносистемою контрастивної лінгвістики для створення оптимальної стратегії та тактики усного й письмового перекладу та ефективної професійної діяльності.

ФК14 Здатність ефективно застосовувати критичне та креативне мислення для реалізації комунікаційних і перекладацьких стратегій.

Програмні результати навчання:

ПРН 1 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 2 Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 3 Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі, у т.ч. перекладознавстві.
ПРН 4 Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
ПРН 5 Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.
ПРН 6 Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату (у т.ч. перекладу) й організації успішної комунікації.
ПРН 7 Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці та перекладознавстві.
ПРН 10 Збирати иґ систематизувати мовні та мовленнєві, літературні факти, інтерпретувати иґ перекладати тексти різних стилів, жанрів і галузеиґ.
ПРН 11 Здиґснювати науковиґ аналіз мовного, мовленнєвого иґ літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати иґого з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостиґйно опрацьованих даних.
ПРН 13 Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.
ПРН 14 Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів. Здійснювати редагування перекладу (власного і чужого).
ПРН 15 Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.
ПРН 16 Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з перекладознавства для розв’язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
ПРН 17 Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі (у т.ч. перекладознавстві).
ПРН 19 Демонструвати опанування основними видами перекладу – усного (послідовного, синхронного) та письмового всіх жанрово-стильових різновидів текстів, у тому числі на основі сучасних цифрових технологій та з використанням спеціального обладнання.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль І. Новітні тенденції у галузі перекладу (письмовий) та штучний інтелект у перекладі. Машинний та автоматизований переклад та його редагування

Тема 1. Новітні виклики перед письмовим перекладачем. Ситуація на ринку у перекладацькій галузі. Нові тренди та прогноз розвитку галузі. Використання сучасних технологій.

Тема 2. Штучний інтелект у перекладі. Машиний переклад: недоліки та позитивні риси. Редагування машинного перекладу.

Тема 3. Передперекладацький аналіз текстів різних стилів та жанрів, обгрунтування можливості викоистання машинного перекладу та виконання машинного перекладу текстів. Аналіз машинного перекладу. Редагування машинного перекладу.

Тема 4. Письмовий переклад текстів різних жанрів з використанням SmartCat (чи інших систем автоматизованого перекладу). Робота з вбудованими словниками. Аналіз та редагування текстів перекладу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Л	П	лаб	сам. роб		Л	П	лаб	сам.роб
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль І: Новітні тенденції у галузі перекладу (письмовий) та штучний інтелект у перекладі. Машинний та автоматизований переклад та його редагування										
Тема 1. Новітні виклики перед письмовим перекладачем. Ситуація на ринку у перекладацькій галузі. Нові тренди та	10	4			6	20				20

прогноз розвитку галузі.										
Тема 2. Штучний інтелект у перекладі. Машинний переклад: недоліки та позитивні риси. Редагування машинного перекладу.	10	4			6	22	2			20
Тема 3. Передперекладацький аналіз текстів різних стилів та жанрів, обгрунтування можливості викоистання машинного перекладу та виконання машинного перекладу текстів. Аналіз машино	34		4		30	22		2		20

го перекладу. Редагування машинного перекладу.										
Тема 4. Письмовий переклад текстів різних жанрів з використанням SmartCat (чи інших систем автоматизованого перекладу). Робота з вбудованими словниками. Аналіз та редагування текстів перекладу.	36		6		30	26		2		24
Усього годин	90	8	10		72	90	2	4		84

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин (д.в./з.в.)
1	Передперекладацький аналіз текстів різних стилів та	4/2

	жанрів, обгрунтування можливості викоистання машинного перекладу та виконання машинного перекладу текстів. Аналіз машниного перекладу.Редагування машинного перекладу. (Тема 3)	
2	Письмовий переклад текстів різних жанрів з використанням SmartCat (чи інших систем автоматизованого перекладу). Робота з вбудованими словниками. Аналіз та редагування текстів перекладу. (Тема 4)	6/2

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ Види завдання	Кількість годин (д/ф;з/ф)
1	Ситуація на ринку у перекладацькій галузі. Нові тренди та прогноз розвитку галузі. Презентація	6/20
2	Історія машинного перекладу. Машинний переклад: недоліки та позитивні риси. Доповідь	6/20
3	Передперекладацький аналіз текстів різних стилів та жанрів, обгрунтування можливості використання машинного перекладу та виконання машинного перекладу текстів. Аналіз машинного перекладу. Редагування тексту машинного перекладу.	30/20
4	Письмовий переклад текстів різних жанрів з використанням SmartCat (чи інших систем автоматизованого перекладу). Робота з вбудованими словниками. Аналіз та редагування текстів перекладу.	30/24

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання навчальним планом не передбачено.

10. Методи навчання

Лекційні занятя, практичні заняття, дискусія, обговорення найскладніших і спірних питань, відповіді на питання, робота з основною і додатковою літературою, підготовка доповідей та презентацій, аналіз текстів

оригіналу і перекладу, виконання власних перекладів з застосуванням САП та редагування машинного перекладу з проведенням аналізу.

11. Методи контролю

Опитування, оцінювання завдань самостійної роботи, підсумковий контроль.

Контроль засвоєння змісту курсу здійснюється наступним чином:

1) поточний контроль: за відвідування кожного лекційного заняття здобувач отримує 5 балів, за відвідування практичного заняття – 1 бал, відповідь на практичному занятті оцінюється у максимум 5 балів, виконання самостійного завдання оцінюється у максимум 10 балів (всього 5 завдань). Для заочного відділення за відвідування лекційних занять здобувач отримує 2 бали, практичних заняттях - 4 бали за кожне заняття (загалом – макс.10 балів за відвідування), за відповідь на практичному занятті – 20 балів максимально за одне заняття. виконання самостійного завдання оцінюється у максимум 10 балів (всього 5 завдань).

2) підсумковий контроль: в кінці курсу проводиться письмова робота, що включає в себе теоретичні питання, редагування машинного перекладу та виконання власного перекладу з використанням SmartCat. Робота студента по кожному з аспектів оцінюється окремо, кожний аспект оцінюється 100 балами.

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином (100 балів максимально): підраховується середній бал за поточну та підсумкову роботу.

12. Питання для підсумкового контролю

1. Які мовні пари зараз найбільш затребувані на ринках перекладацьких послуг в Україні та Європі?
2. Який прогноз щодо розвитку перекладацької галузі та яка думка експертів щодо майбутнього попиту на переклади?
3. З якими труднощами стикаються письмові перекладачі на сучасному етапі розвитку галузі?
4. Надайте огляд історії розвитку машинного перекладу. Які переваги та недоліки машинного перекладу?
5. Використання систем автоматизованого перекладу. Наведить приклади да опишить принципи роботи з САП. Використання систем Trados, After Scan, OmegaT, Across та інших у письмовому перекладі. Переваги та недоліки.
6. Вбудовані загальні та спеціальні словники. Принципи роботи.
7. ППА у прийнятті рішення про доцільність використання машинного перекладу. Які тексти не підлягають машинному перекладу? Які тексти більш придатливі для машинного перекладу.
8. Засади та прийми пост-редагування машинного перекладу. На що слід звертати увагу при редагуванні.

Приклад завдання для підсумкового контролю

Самостійний письмовий переклад з перекладацьким аналізом у SmartCat або Trados.

Приклад тексту для перекладу

Climate emission killer: construction begins on world's biggest liquid air battery
Construction is beginning on the world's largest liquid air battery, which will store renewable electricity and reduce carbon emissions from fossil-fuel power plants.
The project near Manchester, UK, will use spare green energy to compress air into a liquid and store it. When demand is higher, the liquid air is released back into a gas, powering a turbine that puts the green energy back into the grid.
A big expansion of wind and solar energy is vital to tackle the climate emergency but they are not always available. Storage is therefore key and the new project will be the largest in the world outside of pumped hydro schemes, which require a mountain reservoir to store water.
The new liquid air battery, being developed by Highview Power, is due to be operational in 2022 and will be able to power up to 200,000 homes for five hours, and store power for many weeks. Chemical batteries are also needed for the transition to a zero-carbon world and are plummeting in price, but can only store relatively small amounts of electricity for short periods.

Liquid air batteries can be constructed anywhere, said Highview's chief executive, Javier Cavada: "Air is everywhere in the world. The main competitor is really not other storage technologies but fossil fuels, as people still want to continue building gas and coal-fired plants today, strangely enough," he said.
The UK government has supported the project with a £10m grant. The energy and clean growth minister, Kwasi Kwarteng, said: "This revolutionary new facility will form a key part of our push towards net zero, bringing greater flexibility to Britain's electricity grid and creating green-collar jobs in Greater Manchester.
"Projects like these will help us realise the full value of our world-class renewables, ensuring homes and businesses can still be powered by green energy, even when the sun is not shining and the wind not blowing," he said.
The UK government is being urged to make the economic recovery from the coronavirus pandemic a green one. "We owe it to future generations to build back better," said the prime minister, Boris Johnson, recently, while the chancellor, Rishi Sunak, is reported to be planning a "green industrial revolution".
Alex Buckman, an energy storage expert at the Energy Systems Catapult group, said polluting gas power plants were the main way the UK electricity grid was balanced. But a net zero carbon system would need more than the 30% renewable energy of today and therefore more storage.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Денне відділеення

Т1	Т2	Т3	Т4	С.р.	Теор. питання	Практичне завдання 1	Практичне завдання 2	Сума балів
10	10	12	18	50	100	100	100	(100*4)/4

Заочне відділення

Т1	Т2	Т3	Т4	С.р.	Теор. питання	Практичне завдання1	Практичне завданн2	Сума балів
	2	24	24	50	100	100	100	(100*4)/4

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту та диференційного заліку	для заліку
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обовязковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обовязковим повторним вивченням дисципліни

14.Методичне забезпечення

Немає

15. Рекомендована література

Основна

1. Васильєв А. (Комп'ютер на місці перекладача). / / Підводний човен.-1998, № 6 Винокуров А.А., Чуканов В.О.Новий метод оцінки машинного перекладу. / /Інформаційні технології і системи. Hardware Software Security.Тенденції та перспективи - Збірник статей: М., Міжнародна академія інформатизації, 1997.
2. Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову: у 2-х частинах. Флоренція Страсбург Гранада Київ, 1997. 317 с. Режим доступу: https://nmetau.edu.ua/file/karaban_posibnik_dovidnik_z_perekladu_nauk_tehn_lit.pdf
3. Максімов С.Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту для студентів факультету перекладачів. К: Ленвіт, 2010. 175 с.
4. Карабан В.І., МейсДж. Переклад з української мови на англійську. Вінниця: Нова Книга, 2003. 608 с. Режим доступу: http://shron1.chtyvo.org.ua/Karaban_Viacheslav/Pereklad_z_ukrainskoi_movy_na_anhliisku_movu.pdf
5. Коптілов В. Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник. К.: Юніверс, 2002. 280 с. Режим доступу: https://archive.org/details/pereklad/mode/2up
6. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. 464 с. Режим доступу: https://refdb.ru/look/1211789-pall.html

7. Максімов С.Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту для студентів факультету перекладачів. К: Ленвіт, 2010. 175 с.

9. Маркунін О.Л., Стукаленко В.О., Павлова Т.М. Практика письмового перекладу. Навчальний посібник для студентів V курсу. Одеса, 2010. 30 с. Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1w0M-kAYY9bQiGHvLZXB_tcBnv-1PwefX/view?usp=sharing

10. Пімонова Т.Г., Павлова Т.М., Маркунін О.Л. Навчальний посібник з письмового перекладу. Одеса, 2011. 70 с. Режим доступу:https://drive.google.com/file/d/11xLzoPkqt0abX1X6GebcnXjNrl5h9DoV/view?usp=sharing

11. Чередниченко О.І. Про мову і переклад– К.: Либідь, 2007. 248 с.Режим доступу: https://www.twirpx.com/file/1120260/

12.ArnoldI. EnglishStylistics. M.: Progress Publishing House, 1999. 327 p. Режим доступу: https://www.academia.edu/15602501/Arnold_I_V_-_The_English_Word_-_1986?auto=download

13. Bell R. Translation and Translating. Theory and Practice. London / New York: Longman, 1991. 298 p. Режим доступу: www.academia.edu

14. Duff A. Translation. Oxford University Press, 2002. 160 p.

Додаткова

1. Бархударов Л. С. Язык и перевод. Вопросы общей и частной тео¬рии переводов. М.: МО, 1975.239 с. Режим доступу: https://www.twirpx.com/file/37701/

2. Бєлов Ю. А., Проценко В. С., Чаленко П. Й. Інструментальні засоби програмування. К.: Либідь, 1993.

3. Брандес М.П., Провоторов В.И. Предпереводческий анализ текста М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2003. 224 с. Режим доступу: https://www.twirpx.com/file/103914/.

4. Влахов С., Флорин С. Непереводимое в переводе. М.: Высшая школа,1986. 416с. Режим доступу: https://www.twirpx.com/file/370300/

5.Вороніна К.В. Ділова кореспонденція та її переклад. Навчально-методичний посібник. Харків, 2014. 96 с. Режим доступу:http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/10591/2/voronina_business_correspondence.pdf

6.Гвишиани Н.Б. Мова наукового спілкування (питання методології).-М.: Вища. шк.; 198

7. Грабовский Н.К. Теория перевода. М: Изд-во Моск. Ун-та, 2004. 544 с. Режим доступу: https://www.twirpx.com/file/227680/

8. Зайцев А.Б. Основы письменного перевода. М.: Книжный дом «Либроком», 2010. 128 с.

9. Матузкова Е.П. Предпереводческий анализ письменного текста: Теория и практика. Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛУ, №22, 2011. С. 44-53. Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1f4NniBNuPH1OVWDiIzlYp-a9Lgyp-ENn/view?usp=sharing.

10. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с. Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001849

11. Lunn R., A systematic approach to translating contracts into English. 2017, 105 p. Режим доступу: https://legalspaintrans.com/wp-content/uploads/book/A_Systematic_Approach_to_Translating_Contracts_into_English.pdf

Електронні інформаційні ресурси

1. https://utic.eu/video/videodoklady/proofreading-and-copyediting-texts-translated-into-english-uticamp-2019
2. https://utic.eu/video/videodoklady/utic-2014-perevod-reklamnyh-tekstov-2-poehali-prakticheskie-aspekty-perevoda-tekstov-dlia-turisticheskoi-i-gostinichnoi-otraslei
3. https://utic.eu/video/videodoklady/utic-2016-challenges-of-editing-russian-marketing-texts-translated-from-english
4. https://utic.eu/video/videodoklady/editor-and-editing-from-the-translators-perspective-uticamp-2019